

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Αυγούστου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5345

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/96965/651

1η Τροποποίηση του Προγράμματος για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων (Β' 6976/2024).

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

- Τα άρθρα 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (L 187/1) [Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ)].
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2021 για τη θέσπιση Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης.
- Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- Το έγγραφο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Commission Staff Working Document) Guidance to member states - Recovery and Resilience Plans" (SWD)2021 12 final/22-1-2021 (parts 1, 2).
- Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1), όπως τροποποιήθηκε.
- Το αναθεωρημένο παράρτημα της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας (15831/23).
- Την υπό στοιχεία C(2002) 25 final/06-01-2022 πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία ενέκρινε τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για την Ελλάδα (1 Ιανουαρίου 2022 31 Δεκεμβρίου 2027) Κρατική ενίσχυση SA. 100372 (2021/N) Ελλάδα, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία C(2023) 6801 final/16-10-2023 πράξη της.
- Την υπό στοιχεία COM(2021) 328 final πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ελλάδας.
- Την ανακοίνωση της επιτροπής «Τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (υπό στοιχεία 2021/C 58/01).

13. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).

14. Την υπό στοιχεία 2021/C 280/01 ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τεχνική καθοδήγηση όσον αφορά τον έλεγχο βιωσιμότητας για το ταμείο InvestEU.

15. Τον ν. 4122/2013 «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 42) και ειδικότερα το άρθρο 10 αυτού, όπως έχει τροποποιηθεί.

16. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), όπως έχει τροποποιηθεί.

17. Τον ν. 4342/2015 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 "Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ", όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2013/12/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013 "Για την προσαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση, λόγω της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας" και άλλες διατάξεις» (Α' 143), όπως έχει τροποποιηθεί.

18. Τον ν. 4409/2016 «Πλαίσιο για την ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/30/ΕΕ, τροποποίηση του π.δ. 148/2009 και άλλες διατάξεις» (Α' 136), και ιδίως τα άρθρα 52-56 αυτού.

19. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό κράτος: Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

20. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).

21. Τον ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις» (Α' 129).

22. Τον ν. 4772/2021 (Α' 17) και ειδικότερα το άρθρο 42 «Διαδικασία ένταξης και χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έργων και προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

23. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).

24. Τον ν. 4936/2022 «Εθνικός Κλιματικός Νόμος Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 105).

25. Τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

26. Τον Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220).

27. Τον Κώδικα Χωροταξίας - Πολεοδομίας «Νικόλαος Ταγαράς» (ν. 5306/2026, Α' 88).

28. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

29. Τα άρθρα 270 έως και 281 του ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δευτέρας ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207) και ιδίως το άρθρο 272 για την σύσταση στο Υπουργείο Οικονομικών της αυτοτελούς Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, όπως έχει τροποποιηθεί.

30. Το άρθρο 102 του ν. 4821/2021 «Εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Κτηματολογίου, νέες ψηφιακές υπηρεσίες και ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» (Α' 134), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του ν. 4994/2022 (Α' 215).

31. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).

32. Το π.δ. 70/2015 (Α' 114) περί ανασύστασης υπουργείων και μετονομασίας του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

33. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών (Α' 181).

34. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)» (Α' 160).

35. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

36. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

37. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

38. Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).

39. Την υπό στοιχεία Υ21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).

40. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/37371/2512/04.04.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Νικόλαο Τσάφο» (Β' 1660).

41. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/12.07.2017 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων», (Β' 2367) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

42. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/51153/387/09.05.2023 υπουργική απόφαση «Συστήματα αναγνώρισης προσόντων και πιστοποίησης Ενεργειακών Ελεγκτών, Μητρώο Ενεργειακών Ελεγκτών και Αρχείο Ενεργειακών Ελέγχων», όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/94682/1818/04.09.2024 (Β' 5182) υπουργική απόφαση.

43. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

44. Την υπό στοιχεία 36259/1757/Ε103/23.08.2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)» (Β' 1312).

45. Την υπό στοιχεία Η.Π. 23615/651/Ε.103/8.05.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Καθορισμός κανόνων, όρων και προϋποθέσεων για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/19/ΕΚ «σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)», του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Ιουλίου 2012 και άλλες διατάξεις» (Β' 1184).

46. Την 134453/23.12.2015 κοινή υπουργική απόφαση «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - ΠΔΕ (τροποποίηση της κοινής υπουργικής απόφασης 46274/26.9.2014 (Β' 2573))» (Β' 2857).

47. Το υπό στοιχεία 115150/ΕΥΚΕ 4023/02.11.2016 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

48. Το υπό στοιχεία 42649/ΕΥΚΕ 5351/13.05.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».

49. Την υπό στοιχεία 59886/ΕΥΚΕ913/11-6-2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β' 2417 και Β' 3968).

50. Την υπ' αρ. 35259/24.03.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύσταση και Λειτουργία Λογαριασμού για την εθνική χρηματοδότηση των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (Β' 1197).

51. Την υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4498), όπως έχει τροποποιηθεί.

52. Την υπ' αρ. 26476 ΕΞ 2024/19.02.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών περί συμπλήρωσης και εξειδίκευσης των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Οικονομικών (Β' 1250), όπως έχει τροποποιηθεί.

53. Την υπό στοιχεία 120141 ΕΞ 2021/2021 απόφαση του Διοικητική της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης «Έγκριση του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης, δυνάμει της υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών».

54. Την υπό στοιχεία 71693 ΕΞ 2023/09.05.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Δι-αδικασίες επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού στο πλαίσιο Δράσεων και Έργων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 3079).

55. Την υπ' αρ. 34584/05.04.2019 (ΑΔΑ: ΩΘΜΦΗ-9ΚΦ) εγκύκλιο της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων.

56. Την υπό στοιχεία 217542 ΕΞ 12-12-2025 κοινή υπουργική απόφαση «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) - Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β' 6936).

57. Την υπό στοιχεία 182004 ΕΞ 04.12.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ένταξη του Έργου "SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)" στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID "16994 - Ενεργειακή απόδοση και προώθηση των ΑΠΕ για αυτοκατανάλωση" (Κωδικός ΟΠΣ 5225297) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (ΑΔΑ: 6ΗΕΞΗ-7Η9).

58. Την ΥΠΟΙΚ 193500 ΕΞ 06.11.2025 (ΑΔΑ: ΨΠΗΩΗ-8Ξ6) τροποποίηση της απόφασης ένταξης του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

59. Την υπό στοιχεία ΥΠΟΙΚ 49398 ΕΞ 24.03.2026 (ΑΔΑ: 9252Η-Τ7Ξ) 2η τροποποίηση της απόφασης ένταξης του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID «16994 - Ενεργειακή απόδοση και προώθηση των ΑΠΕ για αυτοκατανάλωση», περί παράτασης της ημερομηνίας ολοκλήρωσης μέχρι 30.06.2026, αύξησης του π/υ κατά 303.705,00 € και προσθήκης του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας ως ΦΥ-εταίρου του έργου με αρμοδιότητες Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών.

60. Την υπό στοιχεία 187182 ΕΞ 11.12.2024 Σύμφωνη Γνώμη της ΕΥΣΤΑ «Έγκριση πρόσκλησης «Πρόγραμμα για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων» του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297).

61. Την υπό στοιχεία 104679 ΕΞ 16.06.2025 Σύμφωνη Γνώμη της ΕΥΣΤΑ «Έγκριση 1ης τροποποίησης της πρόσκλησης «Πρόγραμμα ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ» του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297).

62. Την υπό στοιχεία ΥΠΟΙΚ 206589 ΕΞ 27.11.2025 «2η έγκριση 1ης τροποποίησης της πρόσκλησης του Προγράμματος «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ» του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297)».

63. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΘΟΟ 68090 ΕΞ/30.04.2026 3η έγκριση 1ης τροποποίησης της πρόσκλησης του Προγράμματος «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ» του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297).

64. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΘΟΟ 122598 ΕΞ/27.07.2026 4η τροποποίηση της απόφασης ένταξης του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση Ορεινών Τουριστικών Καταλυμάτων» (πρώην τίτλος «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID «16994 - Ενεργειακή απόδοση και προώθηση των ΑΠΕ για αυτοκατανάλωση», κυρίως περί αποσύνδεσης Προγραμμάτων, μείωση προϋπολογισμού, επέκταση ημερομηνίας ολοκλήρωσης και μετονομασία του τίτλου του έργου από «SUB2: Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων του δημόσιου τομέα και του ιδιωτικού τομέα (μη οικιστικά κτίρια)» σε «SUB2: Ενεργειακή απόδοση Ορεινών Τουριστικών Καταλυμάτων».

65. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΘΟΟ ΕΞ 132660/17.08.2026 4η έγκριση 1ης τροποποίησης της πρόσκλησης για το Πρόγραμμα «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ» του Έργου «SUB2: Ενεργειακή απόδοση Ορεινών Τουριστικών Καταλυμάτων» (Κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225297).

66. Την υπό στοιχεία 183309 ΕΞ 2024 γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων, της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

67. Την από 6.06.2025 γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων, της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

68. Την από 29.07.2026 γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων, της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

69. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/87740/2290/06.08.2026 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας της περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014, σύμφωνα με την οποία από την προτεινόμενη τροποποίηση δεν προκαλείται πρόσθετη επιβάρυνση για τον κρατικό προϋπολογισμό ή τον προϋπολογισμό εποπτευόμενου από το ΥΠΕΝ φορέα ή για το ΠΔΠ.

70. Τις από 26.02.2025 και 18.03.2025 ανακοινώσεις του γραφείου τύπου του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας περί παράτασης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων, με τελική ημερομηνία υποβολής την 31.03.2025 και 30.04.2025 αντίστοιχα.

71. Τον ν. 5261/2025 «Ρυθμίσεις για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα - Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ... και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140)» (Α' 231) και ιδιαιτέρως το άρθρο 70 αυτού «Ορισμός του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας και του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης ως φορέων πληρωμών».

72. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/26141/149/6.3.2026 ΚΥΑ «Ορισμός του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ)» ως φορέα Ελέγχου και Πληρωμών των Προγραμμάτων στο πλαίσιο του REPowerEU - Δράση 16994 «Ενεργειακή απόδοση και προώθηση των ΑΠΕ για αυτοκατανάλωση»» (Β' 1491).

73. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/140515/2335/18.12.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Πρόγραμμα για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων» (Β' 6976).

74. Το υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/94285/20.08.2026 Ενημερωτικό Σημείωμα της Διεύθυνσης Ενεργειακών πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας του ΥΠΕΝ.

75. Το γεγονός ότι με την παρούσα τροποποιείται η διοικητική διαδικασία με επίσημο τίτλο «Πρόγραμμα βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων» και Μοναδικό Αριθμό Καταχώρισης (Μ.Α.Κ.) στο ΕΜΔΔ «Μίτος» 248411, αποφασίζουμε:

1. Την τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/140515/2335/18.12.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Πρόγραμμα για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων» (Β' 6976), ως εξής:

Α. Στο κεφάλαιο 1.1 «ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ» τροποποιούνται οι αρμοδιότητες του Φορέα Υλοποίησης, ορίζεται το ΚΑΠΕ ως Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών και καθορίζονται οι αρμοδιότητες αυτού, και το κεφάλαιο 1.1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.1. Υλοποίηση του Προγράμματος - Φορέας Υλοποίησης και Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών - Αρμοδιότητες Φορέας Υλοποίησης του Προγράμματος

Φορέας Υλοποίησης του Προγράμματος ορίζεται η Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας (ΔΕΠΕΑ) του ΥΠΕΝ. Έργο της ΔΕΠΕΑ είναι η προετοιμασία, η παρακολούθηση, ο έλεγχος, η ομαλή λειτουργία και κάθε ενέργεια που απαιτείται για την υλοποίηση του προγράμματος όπως:

α) Η δημοσιότητα και η διαφάνεια της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος.

β) Η εισήγηση για την επίλυση τυχόν προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία υλοποίησης του Προγράμματος, τη διασταύρωση στοιχείων και την εν γένει βελτίωσή του.

γ) Η κατάρτιση πίνακα αποτελεσμάτων των αιτήσεων χρηματοδότησης για την έκδοση αποφάσεων υπαγωγής αιτήσεων καθώς και την έκδοση αποφάσεων απένταξης ή περικοπής της χρηματοδότησης.

δ) Η διαχείριση των ενστάσεων.

ε) Η εισήγηση στον Υπουργό ΠΕΝ, μετά από εισήγηση του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, για ένταξη των Δικαιούχων στο Πρόγραμμα, καθώς και την επιβεβαίωση της ορθής εκτέλεσης των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ο Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών.

στ) Η εισήγηση προς τον Υπουργό ΠΕΝ, μετά από εισήγηση του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, για την έκδοση αποφάσεων απένταξης ή περικοπής της χρηματοδότησης.

Ο Φορέας Υλοποίησης υποχρεούται να τηρεί ηλεκτρονικό και έγχαρτο φάκελο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου για το Πρόγραμμα, σύμφωνα με τα πρότυπα και τις διαδικασίες του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου και του Εγχειριδίου Διαδικασιών καθώς και να παρέχει απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία

αυτού σε κάθε αρμόδιο όργανο, για τουλάχιστον πέντε (5) έτη μετά την αποπληρωμή του έργου, εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από άλλες ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών

Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών του Προγράμματος ορίζεται το Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας» (ΚΑΠΕ), το οποίο αναλαμβάνει να συνεπικουρεί και να υποστηρίζει τον Φορέα Υλοποίησης στην εκπλήρωση των καθηκόντων του. Συγκεκριμένα αναλαμβάνει, κυρίως, τα εξής:

1. Τον έλεγχο των προς ένταξη έργων στο Πρόγραμμα ως προς την πληρότητα και αρτιότητα των αιτήσεων ένταξης, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου περί μη ύπαρξης διπλής χρηματοδότησης από άλλη πηγή για τις αιτούμενες δαπάνες.

2. Τον έλεγχο επίτευξης του ενεργειακού στόχου βάσει των Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης ή των Εκθέσεων Ενεργειακών Ελέγχων που κατατίθενται στο πλαίσιο των ειδικών απαιτήσεων του Προγράμματος και τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου στον Φορέα Υλοποίησης. Προς τούτο, το ΚΑΠΕ έχει πρόσβαση σε κάθε πληροφοριακό σύστημα για ανάκτηση και αξιολόγηση δεδομένων σχετικών με τα προαναφερθέντα έγγραφα.

3. Την εισήγηση για έγκριση ή απόρριψη των αιτήσεων ένταξης στο Πρόγραμμα με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου.

4. Την εισήγηση προς τον Φορέα Υλοποίησης του Προγράμματος για την έκδοση αποφάσεων απένταξης ή περικοπής της χρηματοδότησης.

5. Την επεξεργασία των εκθέσεων ολοκλήρωσης των έργων και την εισήγηση για έκδοση απόφασης ολοκλήρωσης των έργων.

6. Την επιχειρησιακή λειτουργία πλατφόρμας πληρωμών, η οποία αναπτύσσεται από το ίδιο ή άλλο τρίτο μέρος για τους σκοπούς του Προγράμματος για την εκτέλεση των πληρωμών ενταγμένων έργων.

7. Τη λειτουργία των δράσεων για τις κινήσεις των λογαριασμών των Προγράμματος για θέματα που σχετίζονται με καταβολές και επιστροφές ποσών κατά τη διάρκεια υλοποίησης των δράσεων, καθώς και σε περίπτωση ελέγχων που διενεργούνται από Εθνικές και Ευρωπαϊκές αρχές σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης της δράσης και μετά την ολοκλήρωση αυτής.

8. Τον έλεγχο των δικαιολογητικών, την εκκαθάριση και την καταβολή των χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος.

9. Τη συνεργασία με τις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, μέχρι την ολοκλήρωση του Προγράμματος.»

Β. Στο κεφάλαιο 1.2 «ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ», η υποβολή αιτήσεων ορίζεται η 30η Απριλίου 2025, τροποποιείται η συνολική δημόσια δαπάνη της δράσης, η φράση «Από τα 10.000.000,00€, ποσοστό 10% ήτοι 1.000.000,00€ αφορά αποκλειστικά παραδοσιακά-διατηρητέα κτίρια και το υπόλοιπο 90% αφορά σε όλα τα υπόλοιπα κτίρια» διαγράφεται και το κεφάλαιο 1.2 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η Δράση «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων» χρηματοδοτείται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ειδικότερα στο πλαίσιο:

- Του Πυλώνα Ανάκαμψης: «Κεφάλαιο REPowerEU»

- του Άξονα: «5.2 Επενδύσεις στο πλαίσιο του REPowerEU»

- της Δράσης 16994 (υποέργο 2): Ενεργειακή απόδοση και προώθηση των ΑΠΕ για αυτοκατανάλωση

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη της δράσης της παρούσας πρόσκλησης που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ανέρχεται σε 2.244.142,44€.

Ο χαρακτηρισμός του παραδοσιακού-διατηρητέου κτιρίου τεκμαίρεται με την υποβολή του σχετικού εγγράφου χαρακτηρισμού.

Οι διαθέσιμοι πόροι του Προγράμματος δύνανται να προσαυξηθούν, σε περίπτωση μεγάλου όγκου αιτήσεων και εξάντλησης των πόρων αυτής.

Η διαδικασία αξιολόγησης πραγματοποιείται μέσω της μεθόδου της άμεσης αξιολόγησης με μοναδικό κριτήριο κατάταξης την χρονική προτεραιότητα υποβολής της αίτησης.

Η εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ορεινών καταλυμάτων μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην επίτευξη των εθνικών στόχων για την εξοικονόμηση ενέργειας. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι παρεμβάσεις για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των επιχειρήσεων αυτών. Στο πλαίσιο αυτό η εξοικονόμηση αναμένεται να προκύψει από την ενεργειακή αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής με παρεμβάσεις στο κτιριακό κέλυφος, αναβάθμιση εσωτερικών ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, αναβάθμιση συστημάτων ψύξης/θέρμανσης, αναβάθμιση ή και ένταξη νέων υλικών.

Η δράση υλοποιείται σε όλα τα στάδια (υποβολή, αξιολόγηση, ενστάσεις, υπαγωγή, έλεγχος, πιστοποίηση, τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρονίων υποχρεώσεων κ.λπ.) μέσω Πληροφοριακού Συστήματος για τη διαχείριση της παρούσας δράσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΠΣΥΠΕΝ), η πρόσβαση στο οποίο θα δίνεται στους δικαιούχους των ενισχύσεων μέσω ειδικής ιστοσελίδας και στο οποίο υποχρεωτικά οι δικαιούχοι των ενισχύσεων θα υποβάλλουν το σύνολο των αιτημάτων (π.χ. αιτήματα υποβολών, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου, αιτήματα τροποποίησης κ.λπ.).

Οι αιτήσεις υποβάλλονται από τις 08/01/2025 έως και τις 30/04/2025 ή μέχρι την εξάντληση της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης.

Έναρξη υποβολής προτάσεων	Λήξη υποβολής προτάσεων
08/01/2025	30/04/2025

Το ΥΠΕΝ διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των ανωτέρω ημερομηνιών και κατανομής των ποσών με βάση την πορεία υλοποίησης των έργων. Κάθε τροποποίηση των ανωτέρω στοιχείων θα δημοσιεύεται κατ' ελάχιστον στην ιστοσελίδα του Προγράμματος.

Τίτλος και περιγραφή Δράσης	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων
Τομείς	ΚΑΔ: 55.1 και 55.2
Γεωγραφικές Ενότητες υλοποίησης	Το σύνολο της Επικράτειας
Συνολική διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη (ΤΑΑ)	2.244.142,44€.
Είδος παρεχόμενων ενισχύσεων	Επιχορήγηση
Καθεστώς ενίσχυσης	Ενωσιακή Νομική βάση απαλλαγής από την κοινοποίηση του καθεστώτος ενίσχυσης και συγκεκριμένα: ΓΑΚ 651/2014, όπως αυτός ισχύει. Ειδικότερα, για την υλοποίηση του προγράμματος, εκτός των δαπανών συμβουλευτικών/ υποστηρικτικών εργασιών, θα εφαρμοσθεί ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός κατά κατηγορίες/ General Block Exemption Regulation-GBER (ΕΚ) 651/2014» και συγκεκριμένα κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 38α. Σημειώνουμε ότι το καθεστώς ενίσχυσης αφορά την «Ενωσιακή Νομική βάση απαλλαγής από την κοινοποίηση του καθεστώτος ενίσχυσης». Οι δαπάνες συμβουλευτικές/ υποστηρικτικών εργασιών θα διατεθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού ΕΕ/2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De Minimis). Η υλοποίηση του προγράμματος θα εξετάζεται διεξοδικά σε τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να επισημαίνονται και να διορθώνονται πιθανές δυσλειτουργίες ως προς τις ακολουθούμενες διαδικασίες, την πιθανή σώρευση κρατικών ενισχύσεων, την κατανομή του προϋπολογισμού κ.λπ.
Ταμείο	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

».

Γ. Στο Κεφάλαιο 1.4. «ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ», στην υποενότητα «Γενικές επισημάνσεις για τις δαπάνες» η ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης παρατείνεται έως τις 31.10.2026 και το κεφάλαιο 1.4 τροποποιείται ως εξής:

«1.4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ»

Οι επιλέξιμες δαπάνες διακρίνονται σε δαπάνες για την υλοποίηση των επεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης, οι οποίες εμπίπτουν στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, και λοιπές υποστηρικτικές δαπάνες (δηλαδή δαπάνες απαραίτητες για τη σύνταξη, την υποβολή και την παρακολούθηση της αίτησης καθώς και τον τελικό έλεγχο επίτευξης των ελάχιστων ενεργειακών στόχων), οι οποίες εμπίπτουν στον Κανονισμό De Minimis.

Επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο του αρ. 38α του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού

«Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια» επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 30% των επιλέξιμων δαπανών, για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης στο κτίριο δεν είναι επιλέξιμες.

Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω αναφερόμενων,

- Όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικού στοιχείου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) του ν. 4122/2013, η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 25 %, - όταν η ενίσχυση για επενδύσεις σε κτίρια, οι οποίες πραγματοποιούνται για τη συμμόρφωση με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα, χορηγείται λιγότερο από 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων, η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 15 % των επιλέξιμων δαπανών όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικού στοιχείου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) του ν. 4122/2013, και το 20 % σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων, όταν η ενίσχυση επιφέρει βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μετρούμενη ως πρωτογενής ενέργεια κατά τουλάχιστον 40 % σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση. Η εν λόγω αύξηση της έντασης της ενίσχυσης δεν εφαρμόζεται όταν η επένδυση δεν βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου πέραν του επιπέδου που επιβάλλουν τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα και τίθενται σε ισχύ εντός διαστήματος μικρότερου των 18 μηνών από τη στιγμή υλοποίησης και ολοκλήρωσης της επένδυσης.

Τηρουμένων των ανωτέρω, επιλέξιμες παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

- Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης κτιριακού κελύφους, όπως θερμομόνωση αδιαφανών δομικών στοιχείων, αντικατάσταση διαφανών δομικών στοιχείων, εγκατάσταση συστημάτων σκίασης,

- παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης συστήματος φωτισμού, εσωτερικού και εξωτερικού, όπως αντικατάσταση φωτιστικών σωμάτων από νέα τεχνολογίας LED, εγκατάσταση αυτοματισμών σύζευξης τεχνητού με φυσικό φωτισμό, εγκατάσταση αυτοματισμών μείωσης κατανάλωσης λόγω απουσίας/παρουσίας χρηστών,

- παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε συστήματα θέρμανσης χώρων,

- παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε συστήματα ψύξης χώρων.

Η ενίσχυση που χορηγείται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα μπορεί να συνδυάζεται με ενισχύσεις για ένα από τα ακόλουθα μέτρα ή το σύνολό τους σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 38α ΓΑΚ:

α) Την εγκατάσταση ολοκληρωμένου επιτόπιου εξοπλισμού για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θέρμανσης ή ψύξης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, φωτοβολταϊκών συλλεκτών και αντλιών θερμότητας, οι εν λόγω δαπάνες πρέπει να συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης ή περιβαλλοντικών επιδόσεων, ενώ η παραγόμενη ενέργεια πρέπει να κατευθύνεται στην κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης/του κτιρίου και μόνο, ήτοι να προορίζεται αποκλειστικά για ιδιοκατανάλωση,

β) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από τις επιτόπιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας. Ο εξοπλισμός αποθήκευσης πρέπει να απορροφά τουλάχιστον το 75 % της ενέργειάς του από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση,

γ) τη σύνδεση με ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης και συναφή εξοπλισμό,

δ) την κατασκευή και εγκατάσταση υποδομής επαναφόρτισης για χρήση από τους χρήστες του κτιρίου, και συναφών υποδομών, όπως η υποδομή αγωγών καλωδίωσης, όταν οι χώροι στάθμευσης βρίσκονται είτε εντός του κτιρίου είτε σε παρακείμενο χώρο,

ε) την εγκατάσταση εξοπλισμού για την ψηφιοποίηση του κτιρίου, ιδίως για την αύξηση της ευφυούς ετοιμότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της παθητικής εσωτερικής ενσυρμάτωσης ή της δομημένης καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων και του βοηθητικού τμήματος της ευρυζωνικής υποδομής στην ιδιωτική έκταση στην

οποία βρίσκεται το κτίριο, αλλά εξαιρουμένης της ενσυρμάτωσης ή της καλωδίωσης για δίκτυα δεδομένων εκτός της ιδιωτικής έκτασης,

στ) επενδύσεις σε πράσινες στέγες και εξοπλισμό για τη συγκράτηση και τη χρήση των όμβριων υδάτων.

Σε περίπτωση οποιωνδήποτε συνδυασμένων εργασιών αυτού του είδους, όπως καθορίζονται στα στοιχεία α) έως στ), το σύνολο των επενδυτικών δαπανών για τις διάφορες εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης ή περιβαλλοντικών επιδόσεων δεν είναι επιλέξιμες.

Η αρχική ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας και η εκτιμώμενη βελτίωση προσδιορίζονται με βάση πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης ή ενεργειακό έλεγχο, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 12) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ.

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες, μεταξύ άλλων:

- Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης.
- Η αντικατάσταση καυστήρων και λεβήτων με καυστήρες ή λέβητες ορυκτών καυσίμων.
- Εργασίες συντήρησης.
- Κινητά στοιχεία, μη μόνιμου χαρακτήρα (πχ κουρτίνες, εσωτερικές περσίδες, κ.λπ.).
- Λοιπός εξοπλισμός που δε συμβάλει στην ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου.
- Δαπάνες για συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας και των ενισχύσεων για τηλεθέρμανση και/ή τηλεψύξη.

- Εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, και τέλη.

- Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ.

Λοιπές υποστηρικτικές δαπάνες

Στο πλαίσιο της Δράσης αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες αυτές για την παροχή των ακόλουθων υποστηρικτικών υπηρεσιών:

α) Υπηρεσίες Ενεργειακού Επιθεωρητή, όπως ορίζεται από τον ν. 4122/2013 και τη σχετική υπ' αρ. 178581/30-06-2017 υπουργική απόφαση, όπως έχει τροποποιηθεί, για έκδοση Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης για τις περιπτώσεις κτιρίων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΚΕνΑΚ.

ι. Προκαταρκτικές Ενέργειες Σύνταξης Αίτησης:

Έκδοση Π.Ε.Α. από Ενεργειακούς Επιθεωρητές εγγεγραμμένους στο μητρώο ενεργειακών επιθεωρητών του ΥΠΕΝ κατά τη σύνταξη και υποβολή της πρότασης. Στο βασικό σενάριο υλοποίησης παρεμβάσεων θα περιλαμβάνονται το σύνολο ή όσες παρεμβάσεις, από τις επιλέξιμες, λαμβάνει υπόψη ο ΚΕΝΑΚ.

ii. Αποτίμηση του Ενεργειακού Στόχου μετά την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων:

Έκδοση Π.Ε.Α. από Πιστοποιημένους Ενεργειακούς Επιθεωρητές μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης των παρεμβάσεων.

β) Εφαρμογή και Πιστοποίηση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης σύμφωνα με το πρότυπο ISO 50001.

Περιλαμβάνεται η αμοιβή του φορέα πιστοποίησης της εφαρμογής του συστήματος.

γ) Δαπάνες Συμβούλου Διοίκησης και Διαχείρισης της αίτησης:

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες του Συμβούλου για την προετοιμασία και υποβολή της αίτησης καθώς επίσης και για την διοίκηση και διαχείριση της κατά τη διάρκεια υλοποίησης και μέχρι την ολοκλήρωση της.

Για τις λοιπές υποστηρικτικές δαπάνες επισημαίνονται τα εξής:

- Εφαρμόζεται ο Κανονισμός de minimis.

- Η έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) διενεργείται από Ενεργειακό Επιθεωρητή, εγγεγραμμένο στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών.

- Η δαπάνη για το κόστος των Ενεργειακών Επιθεωρήσεων προς έκδοση Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) για περιπτώσεις κτιρίων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΚΕνΑΚ, η δαπάνη του Ενεργειακού Συμβούλου, οι δαπάνες για την εφαρμογή και πιστοποίηση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, καθώς και τυχόν δαπάνες απαιτούμενων υποστηρικτικών μελετών είναι επιλέξιμες.

- Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρείται η νομοθεσία για το ασυμβίβαστο των ενεργειακών επιθεωρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, $\frac{3}{4}$ κατ' εφαρμογή του ν. 4409/2016 (Α' 136), Μέρος ΙΙΙ, άρθρο 53:

«1. Απαγορεύεται η διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή σε κτίριο ή κτιριακή μονάδα εφόσον:

α) Συμμετείχε στη μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη, συντήρηση, ο ίδιος ή νομικό πρόσωπο του οποίου είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος,

β) έχει δικαίωμα κυριότητας, νομής ή κατοχής, ο ίδιος, ή σύζυγος ή συγγενής του έως β' βαθμού ή νομικό πρόσωπο του οποίου ο ίδιος είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος»

- Ο Επιθεωρητής του 1ου ΠΕΑ, ο ίδιος ή νομικό πρόσωπο στο οποίο είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος, δεν συμμετέχει στη μελέτη, προμήθεια, κατασκευή, επίβλεψη των επιλέξιμων δαπανών.

- Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών, παρακολούθησης και διαχείρισης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- Να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.

- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.

- Οι επιλέξιμες επιχορηγούμενες δαπάνες για τις υποστηρικτικές εργασίες στο σύνολό τους δε δύναται να υπερβαίνουν το επτά τοις εκατό (7%) του επιλέξιμου συνολικού Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου, με ανώτατο σύνολο επιδότησης των υποστηρικτικών δαπανών τις 5.600 €.

- Η τελική επιλεξιμότητα των δαπανών συνδέεται άμεσα με την κάλυψη του ΕΝΣ που τίθεται μέσω του ΠΕΑ, σε συνδυασμό με τις εκθέσεις ολοκλήρωσης εργασιών, τα οποία θα πρέπει να υποβάλλονται ως παραδοτέα και θα ελέγχονται απολογιστικά μετά το πέρας των επεμβάσεων και σε κάθε περίπτωση πριν την εκταμίευση της τελικής δόσης του έργου.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα ανώτατα όρια κατανομής δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης:

α/α	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ
1	Κύριες δαπάνες (Ενεργειακή αναβάθμιση κτιριακών υποδομών ή/ και τεχνικών συστημάτων) (άρθρο 38α παρ. 5 ΓΑΚ-)	100%	100%
2	Δαπάνες που πραγματοποιούνται σε συνδυασμό με κύριες παρεμβάσεις (άρθρο 38α παρ. 7 ΓΑΚ- παρ. 1.5.2.1. του παρόντος Οδηγού)	15%	
3	Αμοιβή Ενεργειακού Επιθεωρητή (De minimis)	7%	7 %
4	Πιστοποίηση συστημάτων ενεργειακής διαχείρισης (De Minimis)	2 %	
5	Αμοιβή Συμβούλων διοίκησης (De Minimis)	5 %	

Γενικές επισημάνσεις για τις δαπάνες

- Επιλέξιμες είναι ΜΟΝΟ οι παρεμβάσεις που περιγράφονται στο προτεινόμενο σχέδιο εξοικονόμησης ενέργειας της Ενεργειακής Επιθεώρησης (πρώτο σενάριο ΠΕΑ), κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τα όρια του προϋπολογισμού που τίθενται στην παρ. 1.5.1 του παρόντος οδηγού.

- Δεν θεωρείται επιλέξιμο για συγχρηματοδότηση επενδυτικό σχέδιο του οποίου οι δαπάνες πραγματοποιούνται πριν από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης σύμφωνα με το σημείο 23 του άρθρου 2 του ΓΑΚ. Έναρξη εργασιών πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο της πρότασης.

- Όπου από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο απαιτείται η έκδοση αδειών και εγκρίσεων για την πραγματοποίηση των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο ΕΣ, αυτές πρέπει να εξασφαλιστούν και να προσκομιστούν κατά την υποβολή του τελικού αιτήματος καταβολής της δημόσιας δαπάνης. Σημειώνεται ότι αντίστοιχα ακολουθείται η προβλεπόμενη εκ της κείμενης νομοθεσίας διαδικασία για τα διατηρητέα.

- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.

- Τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις παρεμβάσεις πρέπει να φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους.

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός πρέπει να είναι σύγχρονος, καινούργιος κι αμεταχείριστος και να περιέρχεται στην κυριότητα της επιχείρησης.

- Η Επένδυση θα συμμορφώνεται με την τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, όσον αφορά τις αρχές της κυκλικής οικονομίας για την ανακύκλωση των αποβλήτων κατασκευών καθώς και τα Απόβλητα Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (Α.Ε.Κ.Κ.), σύμφωνα με τον ν. 4819/2021 και την υπό στοιχεία 36259/1757/Ε103/2010 (Β' 1312) υπουργική απόφαση.

- Όλες οι δαπάνες εξετάζονται για την επιλεξιμότητά τους και το εύλογο του κόστους κατά τη διαδικασία επαλήθευσης - πιστοποίησής τους. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες ή/και εύλογες, θα γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.

- Αν ο Φ.Π.Α. επί μιας καταρχήν επιλέξιμης δαπάνης επιστρέφεται βάσει ισχύουσας εθνικής φορολογικής νομοθεσίας, τότε δεν αποτελεί ο ίδιος επιλέξιμη δαπάνη. Διαφορετικά δύναται να είναι και αυτός επιλέξιμος. Σημειώνεται ότι, όταν ο Φ.Π.Α. είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσαυξάνει.

- Η τελική επιλεξιμότητα των δαπανών από την υλοποίηση των ενταγμένων προτάσεων θα επιβεβαιωθεί με επαλήθευση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

- Για τις κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΑΚ ισχύουν τα κάτωθι:

- Οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει του ΓΑΚ μπορούν να σωρευθούν:

α) Με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες,

β) με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον αν η σύρρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει του ΓΑΚ.

- Οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του ΓΑΚ δεν σωρεύονται με οποιοσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σύρρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του ΓΑΚ.

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται:

1. Για τις δαπάνες οι οποίες υπάγονται στο Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης στο Πρόγραμμα.

2. Για τις δαπάνες οι οποίες υπάγονται στον Κανονισμό De Minimis, η ημερομηνία δημοσίευσης του Προγράμματος.

Ως ημερομηνία λήξης επιλεξιμότητας των δαπανών των προτάσεων ορίζεται η 31.10.2026. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων προτάσεων θα πρέπει να έχει συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.

Οι ενισχύσεις της παρούσας δράσης θα διατεθούν σύμφωνα με:

- Τον Κανονισμό ΕΕ/2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De Minimis),

- τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 651/2014 της Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ'εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της συνθήκης (ΓΑΚ), και συγκεκριμένα με βάση το άρθρο 38α (Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια).».

Δ. Στο κεφάλαιο 1.5.1 «Προϋπολογισμός Επενδυτικών Σχεδίων Ενεργειακής Αναβάθμισης», στη φράση «Στην περίπτωση όπου ο λόγος επιχορηγούμενου προϋπολογισμού προς την ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας είναι μικρότερος του 1,45, τα επιλέξιμα ποσά μειώνονται αναλογικά», διορθώνεται η λέξη «μικρότερος» στο ορθό «μεγαλύτερος», και το κεφάλαιο 1.5.1 τροποποιείται ως εξής:

«1.5.1 Προϋπολογισμός Επενδυτικών Σχεδίων Ενεργειακής Αναβάθμισης

Η αναλογούσα ενίσχυση που αντιστοιχεί στον επιχορηγούμενο προϋπολογισμό (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή, άνευ Φ.Π.Α.) κάθε επενδυτικής πρότασης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό των ογδόντα χιλιάδων ευρώ (80.000 €).

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση ενισχύσεων για την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών στο σύνολό τους αυτές δε δύναται να υπερβαίνουν το επτά τοις εκατό (7%) του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, με ανώτατο όριο τις 5.600 €.

Γενικές επισημάνσεις:

Σε περίπτωση που το υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο από το ως άνω ποσό ανά κατηγορία δραστηριότητας, τότε θα κρίνεται επιλέξιμο ΜΟΝΟ μέχρι του ορίου που τίθεται. Το υπόλοιπο τμήμα του προϋπολογισμού αποτελεί μη επιλέξιμη δαπάνη και υλοποιείται υποχρεωτικά, εφόσον συνεφέρει στην επίτευξη του ενεργειακού στόχου που έχει τεθεί κατά την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου.

Πέραν των ανωτέρω, σε κάθε περίπτωση ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή άνευ Φ.Π.Α.) δεν δύναται να υπερβαίνει το γινόμενο του 1,45 € επί το σύνολο της εκτιμώμενης ετήσιας εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (kWh), όπως προκύπτει από το Α' Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης. Στην περίπτωση όπου ο λόγος επιχορηγούμενου προϋπολογισμού προς την ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας είναι μεγαλύτερος του 1,45, τα επιλέξιμα ποσά μειώνονται αναλογικά.

Για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στην ενισχυόμενη δραστηριότητα/στο ενισχυόμενο έργο/στην επιχείρηση.

Ε. Στο Κεφάλαιο 1.5.2. προστίθενται στον Πίνακα περιπτώσεις «Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο α) της Συνθήκης», «Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης», «Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο α) της Συνθήκης με ταυτόχρονη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 40%» και «Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης με ταυτόχρονη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 40%», και το Κεφάλαιο 1.5.2 τροποποιείται ως εξής:

«1.5.2. Εντάσεις Ενίσχυσης

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης στο κτίριο δεν είναι επιλέξιμες.

Μέγεθος επιχείρησης\ Τύπος επιχείρησης	Δαπάνες εξοικονόμησης ενέργειας (ΓΑΚ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 άρθρο 38α	Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο α) της Συνθήκης	Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 40% σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση	Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο α) με ταυτόχρονη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 40%	Επενδύσεις εντός ενισχυόμενων περιοχών του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο γ) με ταυτόχρονη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 40%	Υποστηρικτικές δαπάνες (De Minimis)
Μεγάλες	30%	45%	35%	45%	60%	50%	50%
Μεσαίες	40%	55%	45%	55%	70%	60%	
Μικρές και πολύ μικρές	50%	65%	55%	65%	80%	70%	

Όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικού στοιχείου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ, η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 25%. Αυτά τα στοχευμένα μέτρα ανακαίνισης δεν αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 30% του μέρους του προϋπολογισμού του καθεστώτος που αφορά τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης.

Όταν η ενίσχυση για επενδύσεις σε κτίρια, οι οποίες πραγματοποιούνται για τη συμμόρφωση με τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα, χορηγείται λιγότερο από 18 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των ενωσιακών προτύπων, η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 15% των επιλέξιμων δαπανών όταν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση ή την αντικατάσταση ενός μόνο τύπου δομικού στοιχείου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 9) της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ, και το 20% σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υφιστάμενων κτιρίων, όταν η ενίσχυση επιφέρει βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου μετρούμενη ως πρωτογενής ενέργεια κατά τουλάχιστον 40% σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από την επένδυση. Η εν λόγω αύξηση της έντασης της ενίσχυσης δεν εφαρμόζεται όταν η επένδυση δεν βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου πέραν του επιπέδου που επιβάλλουν τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης που χαρακτηρίζονται ως ενωσιακά πρότυπα και τίθενται σε ισχύ εντός διαστήματος μικρότερου των 18 μηνών από τη στιγμή υλοποίησης και ολοκλήρωσης της επένδυσης.

Σε κάθε περίπτωση, αναφορικά με την ενίσχυση των λοιπών υποστηρικτικών δαπανών, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ μεταξύ της ακριβούς ημερομηνίας χορήγησης της ενίσχυσης και τα τρία προηγούμενα έτη, έως δηλαδή την ίδια ημερομηνία του τρίτου έτους που προηγείται της χορήγησής της.»

ΣΤ. Στο κεφάλαιο 1.8 «ΥΠΟΒΟΛΗ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ», στην παράγραφο «Έλεγχος αιτήσεων χρηματοδότησης» αναμορφώνεται η διαδικασία ελέγχου των αιτήσεων χρηματοδότησης και το κεφάλαιο 1.8 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.8 ΥΠΟΒΟΛΗ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα, υποβάλλουν αίτηση χρηματοδότησης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Προγράμματος <https://oreinaxenodochia.gov.gr/>.

Για την υποβολή της αίτησης απαιτείται υποχρεωτικά η προηγούμενη ταυτοποίηση του αιτούντος με τη χρήση των προσωπικών κωδικών - διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet), σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

Η αίτηση υποβάλλεται από εκπρόσωπο της επιχείρησης που κατέχει νομίμως τους κωδικούς (username and password) πρόσβασης της επιχείρησης στις φορολογικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ (πληροφοριακό σύστημα taxisnet). Προκειμένου να εισέλθει στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα και να δημιουργήσει νέα αίτηση, ο αιτών θα πρέπει να επιβεβαιώσει την ταυτότητα της επιχείρησης χρησιμοποιώντας τους εταιρικούς κωδικούς πρόσβασης στο Taxisnet. Για το σκοπό αυτό:

- Παρέχει τη συναίνεσή του για την επεξεργασία των αναγκαίων δεδομένων στο πλαίσιο υποβολής, ελέγχου και έγκρισης της Αίτησης Επιχορήγησης, και δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και συμφωνεί - συμμορφώνεται με τους όρους και διαδικασίες του Προγράμματος.

- Μεταβαίνει στο ασφαλές περιβάλλον της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔΔ) για την καταχώρηση των εταιρικών διαπιστευτηρίων στην υπηρεσία αυθεντικοποίησης χρηστών.

Μετά την ταυτοποίηση του, δημιουργείται νέα αίτηση και ο αιτών υποβάλλει αίτηση δηλώνοντας - μεταξύ άλλων:

- Ότι στο κτίριο/α/κτιριακή/ές μονάδες της επιχείρησης μπορεί να υλοποιηθεί η αιτούμενη επένδυση και δεν υπάρχει περιορισμός από κανονισμούς λειτουργίας (π.χ. κανονισμός πολυκατοικίας, κανονισμός λειτουργίας κτηρίου κ.λπ.) ή το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο,

- ότι, εφόσον η εγκατάσταση όπου λαμβάνει χώρα η επένδυση είναι μισθωμένη/παραχωρούμενη υπάρχει συναίνεση του ιδιοκτήτη,

- ότι οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που χρηματοδοτείται δεν μισθώνεται/παραχωρείται για άλλη χρήση,

- ότι δεν έχει υποβάλει αίτηση επιδότησης για την ίδια, ή μέρος αυτής, επένδυσης ή/και τη σχετική συμπληρωματική υπηρεσία από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό,

- τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων κατά την έννοια των παρ. 17 και 18 του άρθρου 3 του ν. 4557/2018,

- ότι τηρούνται οι κανόνες περί σώρευσης κρατικών ενισχύσεων,

- ότι δεν είναι προβληματική επιχείρηση σε επίπεδο ενιαίας οικονομικής οντότητας και ότι δεν εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση ανάκτησης,

- υποβάλλει υ/δ σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis που έχει λάβει και ότι αυτές, συνυπολογιζόμενου του ποσού που αιτείται δυνάμει του ΕΚ 2831/23 στο πλαίσιο του παρόντος, δεν υπερβαίνουν το ποσό των 300.000 €.

Στο στάδιο αυτό υποβάλλονται, επίσης, τα δικαιολογητικά τα οποία τεκμηριώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του Παραρτήματος 7, καθώς και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό κρίνει απαραίτητο ο Φορέας Υλοποίησης.

Ο αιτών ελέγχει ο ίδιος τα στοιχεία που αντλούνται αυτόματα από τρίτες υπηρεσίες και μητρώα του Δημοσίου που αφορούν την αίτησή του (και δη στην επιβεβαίωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας). Ο αιτών μεριμνά για την ακρίβεια και ορθότητα των στοιχείων αυτών προχωρώντας, όπου είναι εφικτό και προβλέπεται, σε επικαιροποίηση ή διόρθωσή τους στις τρίτες υπηρεσίες και μητρώα του Δημοσίου, πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Παράλληλα, ο αιτών καταχωρεί τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία που θα του ζητηθούν κατά περίπτωση. Στο τέλος της παραπάνω διαδικασίας, ο αιτών υποβάλλει την αίτηση χρηματοδότησης.

Αναλυτικές πληροφορίες για τη δομή, τον τρόπο συμπλήρωσης και υποβολής των αιτήσεων θα περιλαμβάνονται στην ψηφιακή πλατφόρμα του Προγράμματος ή/και σε σχετικές ανακοινώσεις που θα εκδίδει ο Φορέας Υλοποίησης και Διαχείρισης. Η Αίτηση Χρηματοδότησης επέχει τη θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986, ως προς την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται σε αυτήν. Οποιαδήποτε ψευδής αναφορά ή αναντιστοιχία με τα πραγματικά στοιχεία, πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, ενδέχεται να επιφέρει και ποινικές κυρώσεις. Για το σκοπό αυτό πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης θα προηγείται γνωστοποίηση και ρητή αποδοχή όλων των όρων και προϋποθέσεων από την πλευρά του δικαιούχου.

Ο Φορέας Υλοποίησης διατηρεί το δικαίωμα να ζητά συμπληρωματικά δικαιολογητικά κατά τον έλεγχο των αιτήσεων.

Έλεγχος αιτήσεων χρηματοδότησης

Όσες αιτήσεις υποβάλλονται επιτυχώς αξιολογούνται και κατατάσσονται με βάση το μοναδικό κριτήριο της χρονικής προτεραιότητας υποβολής της αίτησης (ημέρα και ώρα υποβολής) μέχρι την κάλυψη του συνόλου των αιτήσεων, και εντάσσονται σε πίνακα αρχικά επιλεξιμών προς χρηματοδότηση αιτήσεων. Οι υπόλοιπες αιτήσεις που υποβάλλονται πέραν της κάλυψης της Δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος, θα εισέρχονται σε πίνακα επιλαχουσών αιτήσεων με βάση και πάλι την χρονική προτεραιότητα υποβολής.

Συγκεκριμένα, όλες οι αιτήσεις που θα οριστικοποιηθούν και θα υποβληθούν εμπροθέσμως ελέγχονται από το Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών. Κατά τον έλεγχο πραγματοποιείται:

- Ο έλεγχος και επιβεβαίωση της επιλεξιμότητάς τους,
- η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και η έγγραφη ενημέρωση των Δικαιούχων για το ανώτατο ποσό της ενίσχυσης, που δικαιούνται (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, γίνεται η ένταξη των επιχειρήσεων εκείνων για τις οποίες η δημόσια δαπάνη επαρκεί.

Η ΔΕΠΕΑ εισηγείται τις αποφάσεις υπαγωγής.

Ανακοίνωση αποτελεσμάτων - Ενστάσεις - Τελική έγκριση

Τα αποτελέσματα της προηγούμενης παραγράφου επικυρώνονται με σχετική απόφαση του ΥΠΕΝ και κοινοποιούνται στον δικτυακό τόπο του Προγράμματος, με παράλληλη ενημέρωση του συνόλου των αιτούντων. Επί των πινάκων υπαγωγής παρέχεται το δικαίωμα υποβολής ένστασης από την πλευρά των δικαιούχων.

Κατά τον χρόνο έναρξης της υποβολής αιτήσεων και για τις ανάγκες της διαδικασίας των ενστάσεων, με απόφαση του Φορέα Υλοποίησης συγκροτείται Τριμελής Επιτροπή Ενστάσεων, μέλη της οποίας δύναται να είναι είτε στελέχη του Φορέα Υλοποίησης ή στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας είτε εμπειρογνώμονες και ειδικοί επιστήμονες που δεν έχουν υπαλληλική σχέση με το ΥΠΕΝ. Αξιολογητές του Φορέα Υλοποίησης και μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης δεν δύνανται να συμμετάσχουν στην Επιτροπή Ενστάσεων.

Η εκδοθείσα επί της ενστάσεως απόφαση καθιστά οριστική την πράξη υπαγωγής ή την τυχόν απόρριψη αυτής αποκλεισμένου ετέρου σταδίου διοικητικής προσφυγής.

Δυνατότητα ένστασης προβλέπεται σε περιπτώσεις όπου υπεισέρχεται παράγοντας υποκειμενικής αξιολογικής κρίσης, είτε υπάρχει πιθανότητα λάθους υπολογισμού εκ μέρους του αρμοδίων οργάνων. Αντίθετα, λόγω του μαζικού χαρακτήρα του Προγράμματος και της αυτόματης διασταύρωσης στοιχείων, ο Φορέας Υλοποίησης και Διαχείρισης δεν υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη ενστάσεις που αμφισβητούν τα δεδομένα υπολογισμού των κριτηρίων επιλεξιμότητας.

Οι ενστάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω πλατφόρμας εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της ανακοίνωσης των προσωρινών αποτελεσμάτων. Για να είναι δυνατή η εξέταση της ένστασης θα πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνει:

- Τον μοναδικό κωδικό της αίτησης που υποβλήθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Προγράμματος, για λόγους ταυτοποίησης,
- τον Α.Φ.Μ. του δικαιούχου/αιτούντα, καθώς και
- την τεκμηρίωση τυχόν λάθους υπολογισμού και την επισύναψη των αντίστοιχων τεκμηρίων.

Ο Φορέας Υλοποίησης είναι αρμόδιος για την παραλαβή και διοικητική διεκπεραίωση των ενστάσεων. Κάθε ένσταση εξετάζεται ως προς το τυπικό σκέλος, και εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις, διερευνάται και ως προς την ουσία αυτής.

Οι δικαιούχοι των οποίων οι αιτήσεις κατατάσσονται στους πίνακες οριστικών αιτήσεων, μπορούν να προχωρήσουν στην υλοποίηση της επένδυσης.

Με την προϋπόθεση της επάρκειας των κονδυλίων, αιτήσεις που έχουν ενταχθεί στον πίνακα επιλαχουσών δύναται να επιλεγούν σε μεταγενέστερο στάδιο από το Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης, ο οποίος ενεργοποιεί επιπλέον αιτήσεις κατά σειρά προτεραιότητας στην ψηφιακή πλατφόρμα του Προγράμματος. Η ανωτέρω πράξη επέχει θέση διαπιστωτικής απόφασης στο πλαίσιο της αρχικής απόφασης επικύρωσης των οριστικών αποτελεσμάτων.»

Ζ. Στο κεφάλαιο 1.9.2, η αναφορά στο «αρμόδιο όργανο του ΥΠΕΝ» αντικαθίσταται από την αναφορά στο Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, και το κεφάλαιο 1.9.2 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.9.2. Διενέργεια επιπλέον δειγματοληπτικών ελέγχων από τους αρμόδιους φορείς

Πέραν των διοικητικών επαληθεύσεων, τόσο ο Φορέας Υλοποίησης και Διαχείρισης όσο και ο Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών, δύνανται να πραγματοποιούν δειγματοληπτικούς επιτόπιους ελέγχους σε δικαιούχοι που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθή τήρηση των διαδικασιών και όρων του Προγράμματος. Στο πλαίσιο των διοικητικών επαληθεύσεων και ελέγχων επιλεξιμότητας, γίνονται οι

δειγματοληπτικοί έλεγχοι για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος, σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των αντιγράφων (δικαιολογητικών) που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4250/2014. Η στόχευση των ελέγχων και ο καθορισμός του δείγματος μπορεί να βασίζεται:

- i) Σε τυχαία επιλογή,
- ii) σε ανάλυση στατιστικών δεδομένων ή
- iii) ως απόκριση σε αναφορές και καταγγελίες από τρίτα μέρη.

Σε περίπτωση διενέργειας ελέγχου, οι ελεγχόμενοι υποχρεούνται να διευκολύνουν τα αρμόδια όργανα και να παρέχουν κάθε αναγκαία πληροφορία και στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση του Προγράμματος και τη συμμετοχή τους σε αυτό. Έλεγχος μπορεί να πραγματοποιηθεί επιτόπια ή/και εξ' αποστάσεως (ηλεκτρονικά), μέσω παροχής από τους ελεγχόμενους συγκεκριμένων πληροφοριών ή τεκμηρίων που θα ζητηθούν.»

Η. Στο Κεφάλαιο 1.10 «ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ», όπου γίνεται αναφορά στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, αντικαθίσταται από αναφορά στο Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, περιγράφονται σαφέστερα η διαδικασία και τα δικαιολογητικά καταβολής ενίσχυσης, απαλείφεται η δυνατότητα προκαταβολής και το Κεφάλαιο 1.10 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.10 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Μετά την απόφαση Υπαγωγής, οι δικαιούχοι χρηματοδότησης εισέρχονται στην πλατφόρμα των escrow accounts, κατόπιν αυθεντικοποίησης μέσω Taxisnet, και υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα χρηματοδότησης, στο πλαίσιο της οποίας ζητούνται τα ακόλουθα:

i) Επιλογή του πιστωτικού ιδρύματος για την δημιουργία/διαχείριση του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού, ανά ενάρθμο έργου της Συλλογικής Απόφασης έργων του Ταμείου Ανάκαμψης («ΣΑΤΑ») όπου είναι ενταγμένη η δράση.

ii) Δήλωση τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) που ήδη τηρεί ο δικαιούχος στο πιστωτικό ίδρυμα της επιλογής του, για την διαχείριση πληρωμών, όπως ενδεικτικά των παρακάτω:

- Εξόδων, για τις περιπτώσεις πληρωμής προμηθευτών,
- πληρωμών, για τις περιπτώσεις πιστώσεων απευθείας στον δικαιούχο χρηματοδότησης.

iii) Δήλωση, με την οποία ο Δικαιούχος βεβαιώνει αποδοχή με ηλεκτρονικό τρόπο κατά την είσοδο του στην πλατφόρμα, η οποία και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 όσων αναφέρονται στο Παράρτημα 5 το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα κάτωθι:

- Ότι έχει ενημερωθεί για τους όρους του προγράμματος χρηματοδότησης του άρθρου 58 του ν. 4915/2022 (Α' 63), όπως αυτό εξειδικεύεται στο άρθρο 59 του ν. 4949/2022 (Α' 126), καθώς και για την κείμενη νομοθεσία αναφορικά με την επιστροφή αδιάθετων ποσών, στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, καθώς και των τυχόν δημιουργούμενων, από την παραμονή των πιστώσεων στον άνω ειδικό δεσμευμένο καταπιστευτικό λογαριασμό, τόκων στο Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου/ωφελούμενου, καθώς και για την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με τα στοιχεία του ειδικού λογαριασμού (IBAN, δικαιούχος), την κίνηση του ανωτέρω ειδικού δεσμευμένου λογαριασμού, την ύπαρξη τυχόν υπολοίπων καθώς και τυχόν κινήσεις και εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από αυτόν,

- ότι έχει λάβει γνώση των δηλώσεων και αποποίησης ευθυνών του πιστωτικού ιδρύματος έναντι του δικαιούχου/πελάτη η οποία θα πρέπει να υποβάλλεται ταυτόχρονα με το αίτημα ανοίγματος του λογαριασμού.

Η πίστωση του καταπιστευτικού λογαριασμού υλοποιείται από το Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών επί τη βάση του εκάστοτε οριστικού καταλόγου δικαιούχων και μετά την έκδοση απόφασης ένταξης. Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως υπόλογος διαχειριστής, μεταφέρει το συνολικό ποσό από το λογαριασμό του έργου της οικείας ΣΑΤΑ, με ηλεκτρονική πληρωμή (eps) σε ενδιάμεσο λογαριασμό του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών στην Τράπεζα της Ελλάδας. Στη συνέχεια με χρέωση του ενδιάμεσου λογαριασμού μεταφέρονται τα ποσά μέσω της ΔΙΑΣ ΑΕ προς του αναλυτικούς τραπεζικούς ειδικούς δεσμευμένους λογαριασμούς (ΕΔΛ) των δικαιούχων.

Πριν το αίτημα αποδέσμευσης, ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλει τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος 7. Κατά την υποβολή της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας εφαρμόζεται έλεγχος ότι η επιφάνεια κυρίων χώρων της ΗΤΚ είναι μεγαλύτερη ή ίση από το μέγεθος της ωφέλιμης επιφάνειας, όπως αυτή καταγράφηκε κατά την πρώτη επιθεώρηση (1ο ΠΕΑ), με αποδεκτή απόκλιση μετρήσεων έως 2%. Στην περίπτωση που η απόκλιση είναι μεγαλύτερη του αποδεκτού, το επενδυτικό σχέδιο απεντάσσεται. Για την αποδέσμευση των χρηματικών ποσών κατά το στάδιο της αποπληρωμής, ο δικαιούχος καταχωρεί τα απαραίτητα δικαιολογητικά που σχετίζονται με τις δαπάνες του έργου (Παράρτημα 6) και υποβάλλει Αίτημα Επαλήθευσης Πιστοποίησης Δαπανών.

Ο Δικαιούχος δύναται να αποδεσμεύει σταδιακά ποσό από τον ειδικό λογαριασμό σύμφωνα με τα παρακάτω στάδια:

Αποπληρωμή

Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου καθώς και η αναλογούσα αυτού δημόσια χρηματοδότηση.

Μετά την οριστικοποίηση του καταβαλλόμενου ποσού σε όλες τις περιπτώσεις καταβολών (ενδιάμεσες και τελικές), ο Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών καλεί τον Δικαιούχο να προσκομίσει ηλεκτρονικά τα δικαιολογητικά πληρωμής.

Για την καταβολή επιχορήγησης απαιτείται η υποβολή από το δικαιούχο του αντίστοιχου αιτήματος. Το αίτημα συνοδεύεται από τα απαιτούμενα έγγραφα του Παραρτήματος 7

«Δικαιολογητικά Καταβολής Επιχορήγησης».

Το ποσό αποπληρωμής καταβάλλεται μετά την επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου και την αποτίμηση επίτευξης του ενεργειακού στόχου από το Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών και την έκδοση απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας περί της ολοκλήρωσης του έργου, κατόπιν εισήγησης του Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης, με την προϋπόθεση να έχει εκδοθεί η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης βάσει των προβλεπόμενων στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΤΑΑ καθώς και υπό την προϋπόθεση της πλήρωσης των πρόσθετων όρων του Ταμείου Ανάκαμψης.

Θ. Στο Κεφάλαιο 1.12 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ», όπου γίνεται αναφορά στο Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης, διαγράφονται οι λέξεις «και Διαχείρισης», περιγράφονται οι αρμοδιότητες του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, απαλείφεται η αναφορά σε δυνητική προκαταβολή και το Κεφάλαιο 1.12 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.12 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Για την ολοκλήρωση του ΕΣ απαιτείται η αποτίμηση του ενεργειακού στόχου, ο οποίος έχει τεθεί κατά την υποβολή της πρότασης και αποτέλεσε το αντικείμενο αξιολόγησης του ΕΣ.

Η αποτίμηση του ΕΝΣ πραγματοποιείται μέσω δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης, και την έκδοση του νέου Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης για την αναβάθμιση κτιριακών υποδομών που εμπίπτουν στις διατάξεις του ν. 4122/2013.

Η ολοκλήρωση του έργου για το οποίο έχει επαληθευθεί και πιστοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (έχει ολοκληρωθεί η επαλήθευση - πιστοποίηση ολοκλήρωσης) γίνεται από το Φορέα Υλοποίησης κατόπιν εισήγησης του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών.

Το Αίτημα Τελικής Πληρωμής, υποβάλλεται έως και εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του ΕΣ και σε κάθε περίπτωση πριν την ολοκλήρωση της Δράσης. Σε περίπτωση που απαιτηθεί ανάκληση της Απόφασης υπαγωγής, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μεριμνά για την έκδοση της σχετικής απόφασης.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και παραλαβή είναι:

- Το έργο να κριθεί ολοκληρωμένο.
- Το υλοποιηθέν και πιστοποιηθέν οικονομικό αντικείμενο να είναι μεγαλύτερο ή ίσο του ελάχιστου προβλεπόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.
- Η ύπαρξη άδειας λειτουργίας εν ισχύ, που να περιλαμβάνει την ενισχυόμενη, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης, δραστηριότητα.
- Η ύπαρξη υποδομών διευκόλυνσης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, βεβαιωμένη αρμοδίως από μηχανικό.
- Η επίτευξη του ΕΝΣ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.6.2 «Αποτίμηση Ενεργειακού Στόχου» του παρόντος οδηγού.

- Ο καθορισμός της τελικά δικαιούμενης επιχορήγησης.

Επισημαίνονται τα εξής:

1. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου θα λαμβάνεται η ημερομηνία στην οποία πραγματοποιήθηκε η τελευταία ενέργεια από πλευράς Δικαιούχου που αφορούσε στην ολοκλήρωση του έργου του, συμπεριλαμβανομένου ενδεχόμενου ενεργειακού ελέγχου.

2. Ο Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών υποχρεούται στην παρακολούθηση και έλεγχο τακτοποίησης τυχόν εκκρεμοτήτων σχετικά με τις παραπάνω προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής έργων των δικαιούχων εντός των καθορισμένων χρονικών διαστημάτων.

Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί μη τήρηση κάποιας ή κάποιων εκ των ως άνω προϋποθέσεων, ο Φορέας Υλοποίησης, κατόπιν εισήγησης του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, προχωρεί στην λήψη των απαιτούμενων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο μέτρων.

Η ολοκλήρωση του έργου πραγματοποιείται έπειτα από διοικητικό έλεγχο και σύνταξη της Έκθεσης Ελέγχου επαλήθευσης. Με βάση τα αποτελέσματα της οριστικής Έκθεσης Ελέγχου επί του Αιτήματος Τελικής Πληρωμής συντάσσεται από το Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης, η οποία εκδίδεται μέσω του ΠΣΥΠΕΝ και η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την εκταμίευση του υπολειπόμενου ποσού προς τον δικαιούχο, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικότερα προβλεπόμενα από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΤΑΑ.

Με τη Βεβαίωση αυτή:

- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου της Πράξης (τα παραδοτέα, η επίτευξη της τιμής στόχου των δεικτών και των στόχων της Πράξης),

- βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου του Δικαιούχου και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης δαπανών (συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια δαπάνη) όλων των προηγούμενων ενδιάμεσων Αιτημάτων Πληρωμής της πορκαταβολής καθώς και του τελικού Αιτήματος,

- βεβαιώνεται η επίτευξη του ενεργειακού στόχου,

- ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και αποτυπώνονται ποσά που ενδεχόμενα έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό,

- καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της Πράξης,

- βεβαιώνεται η έκδοση των αδειών που προβλέπονται από το οικείο ρυθμιστικό πλαίσιο ή η αίτηση στον αρμόδιο φορέα,

- διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του Δικαιούχου που τίθενται στην απόφαση υπαγωγής Χρηματοδότησης, και ειδικότερα η τήρηση των υποχρεώσεων δημοσιότητας, προσβασιμότητας των ΑμεΑ και υποβολής των απαιτούμενων στοιχείων,

- διαπιστώνεται η συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί,

- καθορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης κάθε Μακροχρόνιας Υποχρέωσης του δικαιούχου, όπως αυτές έχουν προδιαγραφεί στην απόφαση υπαγωγής.

Ο Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών κοινοποιεί τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης στο δικαιούχο. Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Φάκελο Πράξης. Το αρχείο θα τηρείται ηλεκτρονικά.

Σε περίπτωση επιβολής Δημοσιονομικών Διορθώσεων εφαρμόζονται τα καθοριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 3 της υπουργικής απόφασης υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28-9-2021 (Β' 4498) «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» και στο άρθρο τρίτο του ν. 4822/2021 (Α' 135).».

Ι. Στο Κεφάλαιο 1.15 «ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ», όπου γίνεται αναφορά στο Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης, αντικαθίσταται από αναφορά στο Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, και το Κεφάλαιο 1.15 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.15 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών αναλαμβάνει όλες τις ενέργειες, οι οποίες απαιτούνται για την παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων επί τριετία από τη τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης. Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω και λοιπών δεσμεύσεων των δικαιούχων των ενισχύσεων γίνεται με διοικητική επαλήθευση επί τη βάσει δείγματος που επιτρέπει την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με την τήρηση των υποχρεώσεων των δικαιούχων και με βάση τα υποβληθέντα από το δικαιούχο δικαιολογητικά που επιτρέπουν την επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του ή και βάσει διασταύρωσης στοιχείων βάσεων δεδομένων. Για τη διοικητική επαλήθευση ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει τα δικαιολογητικά, τα οποία θα ζητηθούν, εγγράφως.

Επίσης, είναι δυνατή η διενέργεια και επιτόπιων επαληθεύσεων εκ μέρους του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών. Η συχνότητα και το πεδίο κάλυψης των επιτόπιων επαληθεύσεων είναι οπωσδήποτε ανάλογα προς το ποσό της δημόσιας στήριξης και προς το επίπεδο κινδύνου που εντοπίζεται κατά τις εν λόγω επαληθεύσεις και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα, συμπεράσματα, συστάσεις και τους λογιστικούς ελέγχους που διενεργεί η αρχή ελέγχου για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου συνολικά. Δειγματοληπτικά είναι δυνατόν να γίνει επιτόπια επαλήθευση, πέραν του Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης, και από άλλα όργανα του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.».

ΙΑ. Στο Κεφάλαιο 1.16 «ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ», όπου γίνεται αναφορά στο Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης, αντικαθίσταται από αναφορά στο Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, και το Κεφάλαιο 1.16 διαμορφώνεται ως εξής:

«1.16 ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων, εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες από τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης - υπαγωγής και την παρούσα Πρόσκληση κυρώσεις. Σε περίπτωση παράβασης των όρων του ΓΑΚ, η καταβληθείσα δημόσια δαπάνη ανακτάται στο σύνολό της.

Αναφορικά με την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, ο Φορέας Ελέγχου και Πληρωμών συντάσσει ετήσιο πρόγραμμα επαληθεύσεων και ενημερώνει τους Δικαιούχους που έχουν συμπεριληφθεί σε αυτό να υποβάλουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα αποδεικτικά έγγραφα για την επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.

Τα στοιχεία που υποβάλλουν οι δικαιούχοι επαληθεύονται διοικητικά στο σύνολό τους. Όπου είναι δυνατόν, μπορεί να γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του δικαιούχου.

Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία λόγω μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να υπάρχει πλέον η δυνατότητα τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, αυτή αναφέρεται στο Έντυπο Επαλήθευσης που συμπληρώνεται από το Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν. Ο Δικαιούχος δύναται να υποβάλει στο Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών εγγράφως τις αντιρρήσεις του εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή του Εντύπου Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων.

Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από το Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση από το ίδιο όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση. Στην περίπτωση αυτή, το Έντυπο ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης.

Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής αυτών, το Έντυπο οριστικοποιείται.

Σε περίπτωση που προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως, σύμφωνα με την απόφαση του σημείου 51 του προοιμίου, το προς ανάκτηση ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι τουλάχιστον το επιτόκιο ανάκτησης που ορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (2008/C 14/02). Το ανακτητέο ποσό της χορηγηθείσας ενίσχυσης βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε.».

ΙΒ. Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 «Πληροφορίες για την υποβολή, έγκριση, υλοποίηση και καταβολή της Αίτησης Συμμετοχής στο Πρόγραμμα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του Προγράμματος», η αναφορά στο Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης αντικαθίσταται από αναφορά στο Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, απαλείφεται η αναφορά σε προκαταβολή και το Παράρτημα 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - Πληροφορίες για την υποβολή, έγκριση, υλοποίηση και καταβολή της Αίτησης Συμμετοχής στο Πρόγραμμα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του Προγράμματος

Οι χρήστες που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα πρέπει να υποβάλουν την Αίτηση Συμμετοχής τους στην ψηφιακή πλατφόρμα του Προγράμματος ακολουθώντας συγκεκριμένα βήματα.

Για την υποβολή και έγκριση Αίτησης Συμμετοχής στο πρόγραμμα απαιτείται:

1) Η σύνδεση του χρήστη στην πλατφόρμα κάνοντας χρήση διαπιστευτηρίων της επιχείρησης (Χρήστης, Κωδικός) του TaxisNet, για την οποία υποβάλει Αίτηση Συμμετοχής.

2) Η συμπλήρωση των απαραίτητων στοιχείων και η υποβολή της Αίτησης.

3) Η ένταξη και ο έλεγχος της Αίτησης από τον Φορέα Υλοποίησης και Διαχείρισης και η έγκριση ή απόρριψή της.

Βήματα διαδικασίας

Σύνδεση Χρήστη:

Ο χρήστης θα συνδέεται στην πλατφόρμα κάνοντας χρήση των διαπιστευτηρίων της επιχείρησης (Χρήστης, Κωδικός) του TaxisNet.

Υποβολή Αίτησης Συμμετοχής:

Ο χρήστης για να ολοκληρώσει την υποβολή της Αίτησης Συμμετοχής θα πρέπει να συμπληρώσει στην πλατφόρμα τα ακόλουθα στοιχεία:

- 1) Τα βασικά στοιχεία επιχείρησης.
- 2) Τα στοιχεία ταυτότητας εκπροσώπων.
- 3) Τα στοιχεία εταιρικής σύνθεσης.
- 4) Τα στοιχεία του τόπου εκτέλεσης υλοποίησης των δαπανών.
- 5) Τις επιλέξιμες δαπάνες που εκτιμά ότι θα υλοποιήσει.
- 6) Τους όρους και τις προϋποθέσεις.

Ο χρήστης υποβάλλει τα παραπάνω στοιχεία μέσω συμπλήρωσης των αντίστοιχων φορμών ή/και προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών, συμπεριλαμβανομένων των υπεύθυνων δηλώσεων των Παραρτημάτων.

Να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια ελέγχου της αίτησης συμμετοχής διενεργείται, πριν την έκδοση της απόφασης υπαγωγής, αυτόματα από την πλατφόρμα, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων (Sorefsis.gr), έλεγχος σώρευσης έτσι ώστε εντοπιστούν τυχόν κρατικές ενισχύσεις που έχει λάβει η επιχείρηση.

Ένταξη και Έλεγχος Αίτησης Συμμετοχής

Κάθε αίτηση ελέγχεται από τον Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών με βάση τα στοιχεία που έχουν δηλωθεί στην ψηφιακή πλατφόρμα.

Το αποτέλεσμα του ελέγχου (Έγκριση ή Απόρριψη) καταγράφεται στην Ψηφιακή Πλατφόρμα και κοινοποιείται ηλεκτρονικά στον χρήστη που υπέβαλε την Αίτηση Συμμετοχής.

Τυχόν απόρριψη μίας αίτησης που οφείλεται σε έλλειψη ή λάθος του υποβάλλοντος δεν αποτρέπει την επανυποβολή της. Μετά την απόρριψη μιας αίτησης ο αιτών έχει τη δυνατότητα να προβεί σε νέα υποβολή.

Μετά την υποβολή του 1ου Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), και την υλοποίηση της παρέμβασης, ο χρήστης πρέπει να υποβάλει στην πλατφόρμα και τα διακριτά παραστατικά των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν (προμήθειας επιλέξιμου εξοπλισμού, υπηρεσιών εγκατάστασης και έκδοσης ΠΕΑ), και το 2ο Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ). Τέλος, ο χρήστης υποβάλλει Αίτημα Επαλήθευσης-Πιστοποίησης Δαπανών, έτσι ώστε να γίνει σχετικός έλεγχος μέσω του οποίου θα τεκμηριωθεί η επίτευξη του ενεργειακού στόχου.

Σε περίπτωση μη επιτρεπτής απόκλισης από τον ενεργειακό στόχο, εκδίδεται απόφαση ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής (Απόφαση Απένταξης) από το Πρόγραμμα και ανάκτησης κάθε τυχόν ήδη χορηγηθείσας δόσης, εντόκως από την ημερομηνία καταβολής της σύμφωνα με το προεξοφλητικό επιτόκιο της Ε. Επιτροπής. Σε περίπτωση επίτευξης του ενεργειακού στόχου, εκκινεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης.»

ΙΓ. Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - Λειτουργία Καταπιστευτικού Λογαριασμού (escrow account), στην παράγραφο «Χρηματοδότηση - Πίστωση λογαριασμού - Αποδέσμευση ποσών - Διαδικασία πληρωμών», όπου γίνεται αναφορά στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αντικαθίσταται από αναφορά στο Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, περιγράφεται ορθότερα η σχετική διαδικασία, και το Παράρτημα 2 τροποποιείται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 - Λειτουργία Καταπιστευτικού Λογαριασμού (escrow account)

Ορισμοί

- Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.): Το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα μέσω του οποίου διενεργείται κατά τα ορισθέντα κατωτέρω η διαδικασία ανοίγματος ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού σε πιστωτικό ίδρυμα και η διαδικασία αποδέσμευσης των εκάστοτε ποσών προς το Δικαιούχο.

- Δικαιούχοι χρηματοδότησης: τα νομικά πρόσωπα, όπως ορίζονται στο άρθρο 1.3 της παρούσας.

- Ειδικός δεσμευμένος καταπιστευτικός λογαριασμός: Ο λογαριασμός του άρθρου 58 του ν. 4915/2022 (Α' 63) τον οποίο ο δικαιούχος οφείλει να ανοίξει σε λογαριασμό που ήδη τηρεί σε πιστωτικό ίδρυμα, προκειμένου να του καταβληθεί η χρηματοδότηση δυνάμει της εκάστοτε Απόφασης υπαγωγής. Το κόστος ανοίγματος του δεσμευμένου λογαριασμού βαρύνει το δικαιούχο.

- Ποσό εγκεκριμένης επιδότησης: το ποσό που δικαιούνται οι δικαιούχοι χρηματοδότησης σύμφωνα και με την σχετική απόφαση υπαγωγής τους.

Διαδικασία ανοίγματος ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού

Οι δικαιούχοι χρηματοδότησης εισέρχονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, κατόπιν αυθεντικοποίησης μέσω Taxisnet, και υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα χρηματοδότησης, στο πλαίσιο της οποίας ζητούνται τα ακόλουθα:

1) Επιλογή του πιστωτικού ιδρύματος για την δημιουργία/διαχείριση του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού,

2) δήλωση τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) που ήδη τηρεί ο εκάστοτε δικαιούχος στο πιστωτικό ίδρυμα της επιλογής του, για την διαχείριση πληρωμών, όπως ενδεικτικά των παρακάτω:

- εξόδων, για τις περιπτώσεις πληρωμής προμηθευτών
- πληρωμών, για τις περιπτώσεις πιστώσεων απευθείας στην δικαιούχο χρηματοδότησης,

3) δήλωση, με την οποία ο εκάστοτε Δικαιούχος βεβαιώνει αποδοχή με ηλεκτρονικό τρόπο κατά την είσοδο του στην πλατφόρμα, η οποία και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 όσων αναφέρονται στο Παράρτημα το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα κάτωθι:

- ότι έχει ενημερωθεί για τους όρους του προγράμματος χρηματοδότησης του άρθρου 58 του ν. 4915/2022 (Α' 63), όπως αυτό εξειδικεύεται στο άρθρο 59 του ν. 4949/2022 (Α' 126), καθώς και για την κείμενη νομοθεσία αναφορικά με την επιστροφή αδιάθετων ποσών, στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, καθώς και των τυχόν δημιουργούμενων, από την παραμονή των πιστώσεων στον άνω ειδικό δεσμευμένο καταπιστευτικό λογαριασμό, τόκων στο Ελληνικό Δημόσιο, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου/ωφελούμενου, καθώς και για την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με τα στοιχεία του ειδικού λογαριασμού (IBAN, δικαιούχος), την κίνηση του ανωτέρω ειδικού δεσμευμένου λογαριασμού, την ύπαρξη τυχόν υπολοίπων καθώς και τυχόν κινήσεις και εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί από αυτόν,

- έχει λάβει γνώση των δηλώσεων και αποποίησης ευθυνών του πιστωτικού ιδρύματος έναντι του δικαιούχου/πελάτη η οποία θα πρέπει να υποβάλλεται ταυτόχρονα με το αίτημα ανοίγματος του λογαριασμού.

Χρηματοδότηση - Πίστωση λογαριασμού- Αποδέσμευση ποσών - Διαδικασία πληρωμών

Το έργο/δράση εντάσσεται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Συλλογική απόφαση (ΣΑΤΑ) και χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η χρηματοδότηση του έργου/δράσης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Η πίστωση του καταπιστευτικού λογαριασμού υλοποιείται από το Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών, επί τη βάση του οριστικού καταλόγου δικαιούχων και μετά την υποβολή του 1ου ΠΕΑ και της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου. Η ΓΔΟΥ του ΥΠΕΝ, ως υπόλογος διαχειριστής, μεταφέρει από το λογαριασμό του έργου της οικείας ΣΑΤΑ, με ηλεκτρονική πληρωμή (eps) σε ενδιάμεσο λογαριασμό του Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών στην Τράπεζα της Ελλάδας. Στη συνέχεια μεταφέρονται τα ποσά μέσω της ΔΙΑΣ ΑΕ προς τους αναλυτικούς τραπεζικούς ειδικούς δεσμευμένους λογαριασμούς (ΕΔΛ) των δικαιούχων.

Για την αποδέσμευση των χρηματικών ποσών, ο εκάστοτε δικαιούχος ανεβάζει στο Ο.Π.Σ. τα απαραίτητα δικαιολογητικά των Παραρτημάτων 6 και 7 και καταχωρεί Αίτημα Επαλήθευσης- Πιστοποίησης Δαπανών (ενάριθμος ΠΔΕ).

Μετά την αποδέσμευση των ποσών, πραγματοποιείται ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων με την δοθείσα ενίσχυση.

Διαδικασία παρακολούθησης του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού

Προς το σκοπό της ορθής παρακολούθησης της υλοποίησης του προγράμματος χρηματοδότησης, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνει μηνιαία ενημέρωση από το πιστωτικό ίδρυμα αναφορικά με τις κινήσεις του λογαριασμού, τυχόν τόκους που έχουν δημιουργηθεί καθώς και τυχόν υπόλοιπά του.

Διαδικασία κλεισίματος λογαριασμού και επιστροφής ποσών και τόκων στο Ελληνικό Δημόσιο

Ο λογαριασμός του δικαιούχου χρηματοδότησης κλείνει με αίτημα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως φορέα χρηματοδότησης προς το πιστωτικό ίδρυμα. Τυχόν αδιάθετα ποσά στον ειδικό δεσμευμένο καταπιστευτικό λογαριασμό επιστρέφονται στο ελληνικό Δημόσιο με εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

Ακατάσχετος λογαριασμός

Οι πληρωμές προς τους δικαιούχους δεν κατάσχονται και ο ανωτέρω λογαριασμός είναι ακατάσχετος έναντι όλων των δανειστών του Δικαιούχου, για χρέη και οφειλές του από κάθε αιτία. Επί του ειδικού δεσμευμένου καταπιστευτικού λογαριασμού της παρούσας, δεν ισχύουν οι διατάξεις περί επαγγελματικού και τραπεζικού απορρήτου, συμπεριλαμβανομένου του απορρήτου των τραπεζικών καταθέσεων του άρθρου 1 του ν.δ. 1059/1971 (Α' 270).».

ΙΔ. Στο Παράρτημα 6, στην Ενότητα «Παραδοτέα Οικονομικού Αντικειμένου, απαλείφεται η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής και το Παράρτημα 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6 - ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τα παραδοτέα σε κάθε Κατηγορία Δαπανών για το Φυσικό Αντικείμενο, έχουν ως ακολούθως:

1. Δαπάνες κτιριακών επεμβάσεων

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Τιμολόγια, Δελτία αποστολής (και στις περιπτώσεις αυτεπιστασίας), ΤΠΥ, κ.λπ. σχετικά παραστατικά	☐	☐
2	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή όποια άλλη μορφή έγκρισης εργασιών απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή βεβαίωση απαλλαγής από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή τακτοποίηση/νομιμοποίηση χώρου εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση. Για τη διοικητική επαλήθευση αρκεί να προσκομιστούν οι σχετικές αιτήσεις/βεβαιώσεις περί υποβολής αίτησης έκδοσης κάποιου εκ των ανωτέρω εγγράφων	☐	☐
3	Αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας και μεταγραφή αυτού στο Υποθηκοφυλακείο/Κτηματολόγιο. Σε περίπτωση που οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε μη ιδιόκτητο χώρο τότε πρέπει να προσκομιστεί μισθωτήριο συμβόλαιο ή σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης διάρκειας τουλάχιστον ίσης με το χρονικό διάστημα που απαιτείται ώστε να αποσβεστεί λογιστικά η επένδυση. Τα ανωτέρω συμβόλαια μίσθωσης πρέπει να έχουν κατατεθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.	☐	☐
4	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τις κτιριακές επεμβάσεις που έλαβαν χώρα, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία		☐
5	Τεχνική έκθεση με περιγραφή των εργασιών, επιμετρήσεις και ανάλυση κόστους εργασιών του προμηθευτή ή βεβαίωση καλής εκτέλεσης εργασιών από μηχανικό με σχετική αρμοδιότητα, εφόσον αυτές κριθούν απαραίτητες κατά την επαλήθευση		☐
6	Φωτογραφίες		☐

2. Δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Τιμολόγια, Δελτία αποστολής, κ.λπ. Παραστατικά αγοράς, εγκατάστασης και μεταφοράς του εξοπλισμού	☐	☐
2	Proforma invoice (προτιμολόγιο), σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό	☐	☐
3	CMR, Packing List, Bill of Landing, Documento di Trasporto και οποιοδήποτε άλλο παραστατικό μεταφοράς απαιτείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τον τόπο προέλευσης και τον τρόπο μεταφοράς (πχ. Οδικώς, μέσω πλοίου, κλπ.) του εξοπλισμού, σε περίπτωση προμήθειας του από το εξωτερικό	☐	☐

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
4	Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργιο και αμεταχείριστο, και περί μη παρακράτησης κυριότητας με αναφορά στο serial number των μηχανημάτων και του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού		☐
5	Αντίγραφο πιστοποιητικού CE ή δήλωση συμμόρφωσης. Επιπλέον των ανωτέρω, και μόνο στις περιπτώσεις που το μηχάνημα είναι ιδιοκατασκευή από τον προμηθευτή, απαιτείται τεχνικός φάκελος και πλήρης ανάλυση κόστους		☐
6	Εξοπλισμός μέσω Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης. Αντίγραφο της σύμβασης με πρόβλεψη η κυριότητα των ειδών να περιέλθει στο φορέα της επένδυσης με τη λήξη της	☐	☐
7	Φωτογραφίες		☐

3. Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κ.λπ. Παραστατικά συμβουλευτικών υπηρεσιών	☐	☐
2	Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ συμβάσεις	☐	☐
3	Αντίγραφα Εκθέσεων Αναφοράς Ενεργειακού Ελέγχου, Π.Ε.Α., Πιστοποιητικών ISO	☐	☐

Για το φυσικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι:

- Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών, η υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου επιβεβαιώνεται και από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά (τιμολόγια πώλησης/ υπηρεσιών, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών κ.λπ.) και τις προσφορές που υποβλήθηκαν. Για το λόγο αυτό, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού αντικείμενου και οι ποσότητες που τιμολογούνται και να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο παρουσίασης του φυσικού αντικείμενου στην αντίστοιχη απόφαση υπαγωγής και τις σχετικές προσφορές.

- Ο εξοπλισμός πρέπει, μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης, να βρίσκεται εγκατεστημένος και σε πλήρη λειτουργία και να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση του προμηθευτή για το καινούργιο, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας. Επίσης, να συνάδει με το δηλούμενο προς ενίσχυση ΚΑΔ και με τη δυναμικότητα της επιχείρησης κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης.

- Για τις περιπτώσεις εξοπλισμού, να αναγράφονται στα παραστατικά ή στα συνοδευτικά αυτών έγγραφα οι αντίστοιχοι κωδικοί αριθμοί σειράς (serial numbers).

- Για τις περιπτώσεις λογισμικού-εφαρμογών, να αναγράφονται κατά περίπτωση στα παραστατικά ή στα συνοδευτικά αυτών έγγραφα οι κωδικοί αριθμοί σειράς (serial numbers) ή αδειών χρήσης (license numbers) ή κωδικοί πελάτη (customer numbers) από την αντίστοιχη βάση πελατών του κατασκευαστή.

- Τα ιδιωτικά συμφωνητικά, όταν αυτά απαιτούνται ως παραδοτέα ή όταν συντάσσονται με βούληση των αντισυμβαλλόμενων, θα πρέπει να είναι:

α) Κατατεθειμένα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.,

β) εξοφλημένα στο σύνολο τους για τις αιτηθείσες δαπάνες, πριν την πιστοποίηση των σχετικών δαπανών, ανεξαρτήτως του ισχύοντος εγκεκριμένου ποσού για αυτές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό που θα υποβληθεί για τις αιτηθείσες δαπάνες είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από το αναφερόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε θα προσκομίζεται λύση του ιδιωτικού συμφωνητικού ή Υ.Δ και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, στις οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υπάρχει άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση για τις εν λόγω δαπάνες.

- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού Αντικειμένου μπορούν να ζητήσουν οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης υπαγωγής.

- Οι Δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).

ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τα παραδοτέα όσον αφορά στο Οικονομικό Αντικείμενο, έχουν ως ακολούθως:

α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ/ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και διακίνησης ή στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας	☐	☐
2	Αποδεικτικά στοιχεία εξοφλήσεων	☐	☐
3	Αποδεικτικά στοιχεία καταβολής προκαταβολών σε προμηθευτές συνοδευόμενα από προσφορά ή ιδιωτικό συμφωνητικό με τους όρους συναλλαγής	☐	☐
4	Λογιστικές εγγραφές και καταχωρήσεις	☐	☐
5	Μητρώο Παγίων, εφόσον υπάρχει υποχρέωση τήρησης		☐

Για το οικονομικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι:

- Τα στοιχεία που θα πρέπει να τηρούνται από τους δικαιούχους των ενισχύσεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα κάθε φορά ελληνική φορολογική νομοθεσία φορολογικά και λογιστικά έγγραφα κατά περίπτωση (π.χ. καρτέλες προμηθευτών, καρτέλες ταμείου, καρτέλες λογαριασμών, εξοφλητικές αποδείξεις, extrait, ΤΠΥ, ΔΑ, ΤΔΑ, παραστατικά μεταφοράς από εξωτερικό, κ.λπ.) για την τεκμηρίωση της ορθής υλοποίησης του Οικονομικού Αντικειμένου.

- Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, παροχής υπηρεσιών και λοιπά παραστατικά τιμολόγησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση.

- Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία/Α.Φ.Μ. του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία (η περιγραφή να είναι συμβατή με την ανάλυση του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση υπαγωγής) και οι ποσότητες (ή διάρκεια υπηρεσιών). Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι εμφανή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς Φ.Π.Α.

- Για όλες τις πληρωμές της επιχείρησης να υπάρχουν εξοφλητικές αποδείξεις ή έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας από τους προμηθευτές.

- Οι Δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).

- Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Οικονομικού Αντικειμένου των δαπανών μπορούν να ζητήσουν οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης υπαγωγής.

- Οι Δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).

Πέραν των παραδοτέων Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου που καθορίστηκαν στις προηγούμενες σελίδες, επισημαίνεται ότι για την ολοκλήρωση και παραλαβή ενός έργου απαιτείται να πληρούνται όσα αναφέρονται στο Κεφάλαιο 1.12 του κυρίως σώματος του Οδηγού.».

ΙΕ. Στο Παράρτημα 11 «ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ» απαλείφονται οι αναφορές στη δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής και το Παράρτημα 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11 - ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τρόποι εξόφλησης δαπανών

Για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του επενδυτικού σχεδίου, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις

που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών επί φορολογητέων πράξεων και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες θα αποτελούν επενδυτικές δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 και 23 του Κ.Φ.Ε. (ν. 4172/2013, ΠΟΛ. 1216/1.10.2014 και ΠΟΛ. 1079/6.4.2015) και η εξόφλησή τους να γίνεται - ώστε εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου - με τους ακόλουθους αποδεκτούς τρόπους:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων (500) ευρώ και κάτω (χωρίς Φ.Π.Α.), μπορεί να εξοφλείται και δίχως τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.), η τμηματική ή ολική εξόφληση της, να γίνει με χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

1. Η κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη).

2. Η χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών της επιχείρησης που πραγματοποιεί την πληρωμή ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ονομαστικό ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 (ήτοι Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό, Οργανισμό Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Οργανισμό Πληρωμών).

3. Η έκδοση επιταγής της επιχείρησης ή η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.

4. Η χρήση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής (έως του ορίου που επιτρέπεται από τα ΕΛΤΑ). Επισημαίνεται ότι η επιβάρυνση για την έκδοση της ταχυδρομικής επιταγής δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

5. Η καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 (ήτοι Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό, Οργανισμό Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Οργανισμό Πληρωμών), είτε με μετρητά, είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών πληρωμών (μεταφορά εντός του ίδιου Ιδρύματος ή έμβασμα).

Σε περίπτωση που καταβάλλονται προκαταβολές έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν δαπάνη για την οποία πρόκειται να εκδοθεί παραστατικό καθαρής αξίας άνω των 500€, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

Απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά

Αναλυτικότερα, αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για συναλλαγές που εξοφλούνται μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής, είναι:

1. Έκδοση επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται:

1.1 Τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης ή βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί η επιταγή (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό-αποδέκτης)

1.2 φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής, και

1.3 αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

2. Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή ή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 (ήτοι Οργανισμό Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Οργανισμό Πληρωμών), από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται:

2.1 το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό ή στον λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών από το οποίο θα προκύπτει ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της Ενίσχυσης (δικαιούχο) και ο καταθέτης - επενδυτής, και 2.2 αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

3. Μεταφορά από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή τον ταυτοποιημένο επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών σε εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή σε επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται:

3.1 Αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας ή του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών για μεταφορά χρημάτων από το οποίο θα προκύπτουν τα στοιχεία των λογαριασμών δικαιούχου και προμηθευτή,

3.2 τα σχετικά έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή των επαγγελματικών λογαριασμών πληρωμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης, και

3.3 αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

4. Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται:

4.1 αντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής,

4.2 σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου της ενίσχυσης, το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης, και

4.3 αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

5. Ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται:

5.1 έντυπο κίνησης του εταιρικού λογαριασμού (extrait) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο),

5.2 αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης, και

5.3 αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

6. Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης (εταιρικής σε περίπτωση Νομικού Προσώπου), είτε να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία.

Σε κάθε περίπτωση θα υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή θα αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση απαιτούνται:

6.1 αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή, και

6.2 αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

7. Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται:

7.1 αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου και του προμηθευτή, και

7.2 αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50). Διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω δικαιολογητικού με τίτλο «αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50)» ισχύει μόνο για τους δικαιούχους που τηρούν Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (πρώην βιβλία Γ' κατηγορίας).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν εμφανώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής. Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών): απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής ή σχετική αναγραφή στο εν λόγω τιμολόγιο/παραστατικό ότι εξοφλήθηκε τοις μετρητοίς και με σφραγίδα του προμηθευτή εφόσον το τιμολόγιο/παραστατικό είναι χειρόγραφο.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών θα συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Απλογραφικά ή Διπλογραφικά), λογιστικές καταχωρίσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ν. 4308/2014).

Στην περίπτωση τήρησης απλογραφικών λογιστικών βιβλίων (χειρόγραφη ή μηχανογραφική τήρηση) θα προσκομίστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρίσεων των παραστατικών/στοιχείων του επιχειρηματικού σχεδίου (π.χ. τιμολογίων, τιμολογίων παροχής υπηρεσιών, κ.λπ.) στο βιβλίο εσόδων εξόδων της επιχείρησης. Στην περίπτωση τήρησης διπλογραφικών λογιστικών βιβλίων θα προσκομίστούν αντίγραφα των λογιστικών

καταχωρίσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης, που τηρούνται σε ξεχωριστή λογιστική μερίδα.

Γενικές επισημάνσεις:

Σε κάθε περίπτωση ο Φορέας Υλοποίησης και Διαχείρισης έχει το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση οποιουδήποτε συμπληρωματικού εγγράφου ή λογιστικού στοιχείου κρίνει σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλίσει τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβληθεισών δαπανών και την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου.

1. Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα έχει πλήρως εξοφληθεί πριν από την ολοκλήρωση/οριστικοποίηση της εκάστοτε τελικής έκθεσης επαλήθευσης/πιστοποίησης της επένδυσης.

2. Οι δαπάνες του επιχειρηματικού σχεδίου είναι επιλέξιμες εφόσον συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.

3. Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για την επένδυση στην οποία θα καταχωρίζονται τους οι σχετικές δαπάνες του επιχειρηματικού σχεδίου.

4. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας θα είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών τους επιχορηγούμενης επένδυσης.

5. Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός τους δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση ή και πληρωμή τιμολογίου με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία, για την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).

6. Οι εταιρείες-προμηθευτές τους επιχείρησης για τους δαπάνες του προγράμματος θα τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό.

7. Σε περίπτωση καταθέσεων σε προσωπικό λογαριασμό και όχι εταιρικό (εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις) δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.

8. Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων/μετόχων τους επιχείρησης.

9. Δεν θα γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.

10. Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.

11. Οι δαπάνες για πρόστιμα, προσαυξήσεις, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών δεν είναι επιλέξιμες.

12. Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες της κατηγορίας εξοπλισμού τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) θα καταχωρηθούν στο μητρώο παγίων τους επιχείρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

13. Ο δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια, σε κάθε περίπτωση θα εκτυπώνονται.

Για κάθε εκταμίευση απαιτούνται:

1. Φορολογική Ενημερότητα σε ισχύ για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης

2. Ασφαλιστική Ενημερότητα σε ισχύ για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο

3. Ενιαίο Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας

4. Ειδικά για την τελική εκταμίευση του ποσού της δημόσιας δαπάνης απαιτούνται επιπλέον το σύνολο των απαιτούμενων αδειών, εφόσον απαιτήθηκαν, καθώς και η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης.»

2. Κατά τα λοιπά ισχύει η ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/140515/2335/18.12.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Πρόγραμμα για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορεινών τουριστικών καταλυμάτων» (Β' 6976).

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 2026

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Υφυπουργός
Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΦΟΣ

